

Koulutuskeskus Salpauksen terveys- ja hyvinvointialan 1. jakson litterointi

Jakso 1. Soten historiaa

musiikkia

Koulutuskeskus Salpaus - podcast.

musiikkia

Sari: Tervetuloa Salpauksen podcastiin ja sotekoulutusalaan. Me ollaan saavuttu tällaiseen studioon täällä Svinhufvudinkadulla. Mä olen Sari Kotonen, hoitotyön lehtori. Mulla on täällä tukena toinen hoitotyön lehtori Liisa Aaltonen ja sitten me ollaan saatu vieraaksi tähän ensimmäiseen soten podcastiin kaksi meillä pitkään työskennellyttä hoitotyön lehtoria myöskin, jotka ovat jääneet eläkkeelle muutamia vuosia sitten ja nyt oli todella mukava tavata nää meidän vanhat työkollegat. Käytiin syömässä tuossa äsken ja nyt me rupatellaan yhdessä Salpauksen soten historiaa, hoitotyön koulutusta ja yritetään muistella, että minkälaista se on ollut siihen aikaan, kun nää meidän vieraat ovat olleet hoitajia ja sit myöskin tietysti ovat olleet hoitotyön lehtoreita. Oikein lämpimästi tervetuloa Riitta Maattola ja Anna-Liisa Säisä.

Riitta: Kiitos.

Anna-Liisa: Kiitos.

Sari: Lähdetään sieltä sitten oikeastaan ihan esittäytymisistä, että kuka Riitta olet.

Riitta: Olen 43 vuotta sitten aloittanut urani sosiaali- ja terveysalalla, tai oikeammin terveysalalla. Siitä on nyt 50 vuotta, kun mä aloitin sairaanhoitajakoulun. Se tuli nyt tässä hiljan ajankohtaiseksi ja sitten sairaanhoitajaks saavuttuani, niin tein pääasiassa nyt sit vanhustyötä ja sentyyppisiä. Sisätautiosastolla toimin joitakin vuosia ja kotisairaanhoidossa, niinkun silloin sanottiin. No, sit jostain syystä näytti siltä, että haluankin terveydenhoitajaks ja siihen aikaan sekin sitten onnistui ja terveydenhoitajana sitten toimin erilaisissa yksiköissä. Aika paljon tuli erilaisia... Lapset, nuoret, koululaiset, aikuiset, työterveyshuolto, kotisairaanhoido. Siinäkin. Eli vähän monenlaista. Ja sitä vaihetta kesti se 17 vuotta ja sitten taas piti vaihtaa. Piti lähteä sitten opettajakoulutukseen, vaikka olen aina sanonut että en ainakaan opettajaksi rupea. Se oli kyllä ihan hyvä päätös. Eli sairaanhoidon opettajaksi ensin ja sitten maisteriopinnot vähän myöhemmin. Niinhän sitä opettajuutta kesti 25 vuotta, ensin tuolla terveydenhuolto-oppilaitoksessa Lahdessa ja sitten täällä Salpauksessa. Ja siinä, miten ne nyt yhdisty ne koulut - sosiaali- ja terveysalan oppilaitos. Ja nyt mä olen ollut viisi vuotta onnellisesti eläkkeellä.

Sari: Kiitos, Riitta. No, Anna-Liisa. Kerro sinä vähän itsestäsi.

Anna-Liisa: Joo, mä suurin piirtein 50 vuotta sitten kanssa valmistuin sairaanhoitajaksi ensin ja sitten erikoistuin kättilöksi ja terveydenhoitajaksi. Ja todella kiinnostuin nyt myöskin sitten opetustyöstä. Ja niin kuin Riittakin, niin kävin ensin sairaanhoidon opettajan tutkinnon, suoritin, ja sitten vähän myöhemmin maisteriopinnot. Kaiken kaikkiaan mä tein hoitotyötä

kahdeksan vuotta ja sitten opettajan työtä 30 vuotta tuli tasan täyteen, kun sitten jäin eläkkeelle. Ja olen ollut eläkkeellä nyt kaksi ja puoli vuotta. Jäin eläkkeelle täältä Salpauksesta

Sari: Tuossa ruokapöydässä äsken Liisa sanoi, että no mites, että meillä olisi kyllä jotakin sijaisuuksia tarjolla, kun tulee tietysti sairaslomia kaikille meidän lehtoreillekin. Niin, te ette kyllä enää olleet valmiita tulemaan. Sanoitte, että kyllä tää nyt riitti. Että se aika oli sitä mitä se oli ennen ja nyt on nyt.

Riitta: Se on varmaankin hyvä päätös, kun sanoo niin että aikansa kutakin. Vaikka on ollut mielenkiintoista, mutta sitten nyt on muut mielenkiinnon kohteet sitten.

Sari: Joo. No, mutta aloitetaanpas muistelua sieltä sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan työstä. Pyydettiin Liisan kanssa teitä vähän muistelemaan, että minkälaista se oli se sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan työ siihen aikaan kun sä valmistuit. Ja miten se kerkis muuttua sinä aikana, kun olit töissä?

Anna-Liisa: Joo, mä olin, niinkun tuossa äsken mainitsin, että mä kaiken kaikkiaan hoitotyötä tein kahdeksan vuotta, jonka osan tein sairaanhoitajan töitä, mutta sitten osan terveydenhoitajan töitä. Ja sairaanhoitajana työskentelin aika paljon naistentautien ja sisätautien osastoilla ja yhden lyhkäisemmän pätkän myöskin leikkaussalissa. Ja ehkä sillä tavalla, niinkun urani alussa olin Raahan aluesairaalassa töissä, jossa oli kaksi osastoa. Ja sieltä on jäänyt erityisesti yövuorot mieleen, koska siellä oli käytäntö että siellä osastoilla oli yövuorossa kaksi perushoitajaa, tai molemmilla omat perushoitajat valvomassa, joiden koulutus vastaa nyt lähihoitajan tutkintoa. Ja sitten yksi sairaanhoitaja vastasi molempien osastojen sairaanhoidollisista tehtävistä. Ja kyllä nuorena sairaanhoitaja koki sen aika haastavana, kun piti huolehtia kaikista lääkehoidoista ja kanyylien vaihdosta. Muistan eräänkin tilanteen, kun hyvin iäkkäälle rouvahenkilölle vaihdoin kanyyliä ja ajattelin, kun katsoin hänen kädenselkää, joka oli sinisenmusta ja tuntui että sieltä ei suonia näy. Mutta sitten kun mä kuitenkin onnistuin sen kanyylin vaihtamaan, niin tunsin todella ylpeyttä itsestäni, että olin saanut sellaisen hienon suorituksen tehtyä, eikä tarvinnut päivystävää lääkäriä häiritä tällaisilla asioilla sitten. No, leikkaussalityöskentelyt oli kanssa mielenkiintoista aikansa, mutta siinä jäin kaipaamaan niitä pidempiä potilaskontakteja, koska siellä ne potilaskontaktit jäivät hyvin lyhyeksi. Toimin siellä instrumenttihoitajana ja lähinnä aina näin nukkuvan potilaan ja sen takia halusin kyllä muuttaa takaisin osastotyöhön. Et jotenkin ne vuorovaikutussuhteet potilaiden ja asiakkaiden kanssa on todella antoisia ja niistä on jäänyt todella mukavat muistot. Terveydenhoitajan työtä tein hyvin pitkän rupeaman äitiysneuvolassa ja sieltä on jäänyt mieleen sellainen eräs romanirouva ja heidän kulttuuritapansa, miten joutui siihen tutustumaan. Hän ei esimerkiksi voinut ottaa virtsanäytettä, aamuvirtsanäytettä kotonaan, koska hän totesi että ei hän voisi sitä säilyttää jaakaapissa neuvolan avaamiseen saakka. Että hän mielempin tuli sitten neuvolaan, kun neuvola avautui. Ja hän kertoi myöskin vaatteista, että miten raskausajan se hame mikä heillä oli, niin hävitettiin, koska hygienisyyssyistä, koska se katsottiin että se oli ikään kuin saastainen. Että täytyi olla uusi hame sitten synnyttämisen jälkeen.

Sari: Joo. Yhä mielenkiintoista kuulla ja yhä enemmän meillä hoitotyössä ja tietysti joka puolella, kun tulee eri kulttuureita vastaan, niin mielenkiintoisia asioita kuulla. Kiitos. No, mitäs Riitta?

Riitta: Kuuntelin tota Anna-Liisan puhetta tuossa ja sisätautiosaston asioita. Kans oli ensimmäinen työpaikka varmaan se sisätautiosaston aluesairaalassa ja yliyökkönä, 100 potilasta vastuulla ja taidot eivät oikein riittäneet. Se on rankka juttu, että kyllä se vaikuttaa varmaan sitten siihen viihtymiseen myöskin. No, en ollut siellä kovinkaan pitkään. Sitten päätin, että lähdän vähän muuta katselemaan. Minulle vanhukset ovat olleet aina kovin tärkeitä. Ja sitten kotipaikkakunnalla oli vanhainkoti ja siellä oli sitten sairausosasto ja sitten siellä olin joitakin aikoja. Ja tätä nyt sitten kun muistelin näitä asioita, niin siellähän se työ siihen aikaan, työskentely, niin se oli hyvin sellaista tehtäväkeskeistä, hoitajälähtöistä, siis sellaista. Tietyllä tavalla oli aika tarkat ne, että kuka tekee, mitä tekee. Perushoitohan oli todella hyvää ja hyvin monet, aika suuri osa... Tietysti osa ihan oli vuodepotilaita, varmaan ihan pakollisista syistä, mutta osa olisi voinut, jos oltais sitä kuntouttavaa työtettä siihen aikaan korostettu enemmän, niin olisivat varmastikin olleet paljon virkeämpiä. Näin arvelen. Ja liian paljon käytettiin lääkkeitä. Se oli ihan oikeasti... Nyt jonkun verran opetin sit lääkahoitoa nyt sitten opettajana, niin sehän oli aivan mahdollittoman suuria ne lääkemäärät ja kyllä se näkyi siinä heidän voinnissaan. Se oli aika hurjaa. Ja sitten jos peilataan sitäkin, että sehän vei myös valtavasti aikaa hoitajilta annostella niitä sinne kippoihin sitten joka päivä, niin se oli monen tunnin homma. Kestokatedreja oli paljon, ja se oli hyvin erilaista. Se nyt oli sairausosasto, mutta toki sitten vanhainkodissa aina oli vähän terveemmillekin, tai vähän parempikuntoisille, niin eri yksiköitä. Kyllähän siellä sitten oli enemmän sitä sellaista toimintakyvyn tukemista ja sentyyppistä. Mut että sellainen vaikutelma mulla jäi, että kyllä se hoito oli aika hyvää. Ja sitten se ei ollut mitenkään sellaista kamalan kiireistä, että se oli positiivinen asia, kun mitä aina ei ehkä ole ollut niin. No, terveydenhoitajan työtä, niin mä tein monessa paikassa kanssa, tai eri-ikäisten ihmisten parissa. Työterveyshuollossakin olin tovin ja se oli tietysti ihan mielenkiintoinen, kun tuli tutuksi sitten nämä työolot ja niiden arviointi ja semmonen. Ja siellähän sitten oli sitten nämä, terveystarkastusta, niin siihen aikaan sanottiin että sitä sitten ja ohjausta niiden terveystarkastusten yhteydessä. Se ohjaushan tietysti sujui vaihtelevasti, että kyllä joskus tuli sellaista palautetta että vallah, että jonkun... Joku oli sitä mieltä, kun keskustelimme jostain elintavoista ja ruokailusta ja sitten annoin brossyyreitä matkaan, niin yksi sellainen mieshenkilö sanoi minulle sitten, että ei hän tiennyt että täytyy ottaa kassi mukaan tänne, että on niin paljon materiaalia. Minusta se oli minulle hyvä palaute siitä, että nyt meni vähän överiksi. Ei ollut kovin asiakaslähtöistä toimintaa. Mutta siitä sitten saattoi oppia. Kaiken kaikkiaan minusta on ollut kyllä tosi kiva, kun on ollut monipuolista työkokemusta. Ja jos ajatellaan näitä lähihoitajan tutkintoakin, niin kyllähän sielläkin on vaikka minkälaisia mahdollisuuksia tehdä vaikka minkälaisissa paikoissa töitä.

Liisa : Kyllä. Se on varmasti meidän työn yksi suurimpia rikkauksia, nämä vaihtoehdot. Ja tuossa, niinkun tuossa teidänkin urapolussa, niin myös se että olette työskennellyt erilaisissa työympäristöissä, mutta sitten on ollut aina mahdollisuus kouluttautua lisää. Ja montakos tutkintoa teillä nyt sitten itse asiassa onkaan, että... Ettei ole sellaisia umpikujia, että aina on niinkun mahdollista jatkaa ja kehittyä.

Riitta: Se onkin totta, että ne umpiperät tavallaan poistuivat sitten tässä kun tehtiin näitä koulutus uudistuksia. Se on kyllä ollut todella tärkeää, että aina on voinut sitten jatkaa. Kyllähän se on hieno asia.

Sari: Joo. Mennään kohta tuohon hoitajakoulutukseen. Mä jäin miettimään tota Riitta, kun sanoit tätä että olit yliyökkönä ja 100 potilasta, että tuntui hurjalta, niin mä monta kertaa kanssa... Opiskelijoille sanotaan tälläkin hetkellä, että työssä jaksamiseen ehkä eniten liittyy se, että miltä tuntuu, että onko heikoilla jäillä vai onko tässä työporukka tai esihenkilö tukena. Ne on varmaan ollut aika hurjia kokemuksia nuorena tyttönä ja nuorena naisena olla siellä vastuussa niin monesta eri potilaasta. Ja sitten sama vähän kuin Anna-Liisakin kertoi, että siellä oli perushoitajat ja sä olit sairaanhoitajana sitten siinä ja oli enemmän vastuuta. Että toivottavasti tällä hetkelläkään hoitajat eivät joutuisi liian varhain ottamaan liian isoja saappaita. Että olis aina sen kokoiset saappaat, mitkä sillä hetkellä jalkaan menee sopivasti, että ei tarvitse pelätä sitä että tekee virheitä tai että muuten toimii jotenkin huonosti.

Anna-Liisa: Ja ne on aika haastavia. Muistan vielä sieltä Raahen ajalta yhden toisenkin sellaisen tapauksen, missä meillä oli iäkäs rouva joka sitten oli todella huonossa kunnossa ja odotettiin että hän kuolee aika pian. Silloin minulla oli perushoitajana sellainen henkilö, joka ei ollut koskaan kohdannut kuolemaa. Ja kun mä ajattelen itse nuorena sairaanhoitajana, että mä sitten jouduin myöskin häntä tukemaan ja en ollut kovin paljon itsekään vielä törmännyt siihen asiaan, niin kyllä siinä aika isojen haasteiden eteen silloin joutui, sellaisessa työssä. Että ei ollut muita tukena sitten, kokeneempia ja vanhempia ihmisiä.

Sari: Kyllä, joo. Hoitajan työ on kyllä hyvin moninaista, niinkun tässä nyt on tullut vähän nämä eri asiakasryhmät ja sitten myöskin se syntymästä kuolemaan -ajatus, että monenlaisia tilanteita ja haasteellisia yhteydenottoja ja moniammatillista työryhmää ja kaikkia mitä nyt sitten muutokset aina tuo tullessaan muutenkin. Mutta siirrytäänpä nyt sitten sinne opettajuuteen. Pyysin kans muistelemaan jotakin sieltä teidän alkuajalta, kun siirrytte sitten sieltä hoitajan työstä opettajaksi, niin minkälaista se aika oli.

Riitta: Joo. Mä ajattelin tätä pohtiessani silloin kun mä valmistuin just siinä 90-luvun alkupuolella ja silloin tuli tämä lähihoitajien tutkinnon... Alkoi ja oli kokeiluja ja oli se uudistus ja... Ja et toisaalta se oli semmonen ehkä hyvä hetki aloittaa ja perehtyä siihen ja tutustua sitten niihin kaikkiin uusiin asioihin, mitkä nyt sitten ei ollut oikein kenellekään vielä tuttuja. Kuitenkin, kun vanhat tutkinnot, niinkun sä sanoit sitä, Anna-Liisa sitä...

Päivähoitajat ja kodinhoitajat ja mulla oli taas terveysalan oppilaitoksen kautta näitä perushoitaja-asioita, niin kun ne poistu ne tutkinnot, niin kaikki muuttui. Mä ajattelin heti kun näin, että... Pohtii et mikä on erilaista, niin kaikki muuttuivat aika täydellisesti kyllä. Se on kun tutkinto muuttuu, tutkinnon rakenne muuttuu - kaikki muuttuu. Ja sitten jos peilasi siihen mitä itse on opiskellut, silloin 70-luvulla sairaanhoitajaks, terveydenhoitajaksi, niin sekin oli ihan erilaista. Et tavallaan sellaista... Oli monennäköisiä opetussuunnitelmiakin ja monenlaisilla tavoilla sitten on työskennelty ja opittu. Mutta oikeastaan... Ja sitten se, että tämä muutos oli tietysti sellainen suuri ja sitten tuli vielä näitä näyttöjä ja näyttötutkintoa ja

näin, niin nekin muodosti sitten sellaista uutta. Ja se, että sellainen pikkuhiljaa se opettajälähtöisyys siinä opiskelussakin väheni, eikö vaan, Anna-Liisa.

Anna-Liisa: Joo, se selkeästi väheni. Että ihan näitä samoja aiheita käynyt läpi mitä Riitta, niin ihan selvästi se opettajälähtöisyys oli näkyvässä alkuvaiheessa, silloin kun muistan näitä päivähoitaja-kodinhoitajakoulutuksiakin, niin se oli hyvin pitkälle opettajälähtöistä, että se kyllä on muuttunut ihan kun vertaa siihen, että mitä minä opettajana aloitin ja miten sitten ennen kun jäin eläkkeelle, niin päätin sen opettajan uran, niin siinä on iso muutos todella käynyt, että se on enempi opiskelijälähtöistä tänä päivänä, kuin se oli silloin kun aloitti. Silloin se opettajälähtöistä, se opetus.

Riitta: Kalvosulkeisia ja sellaista mukavaa. Ja sitten just sellaisia muutoksia, mitkä oli myös vieraita, että kun oli nyt sitten oppisopimusopiskelijoita oli ja tuli tämä monimuotoisuus, monimuotokoulutukset ja kaikki, niin se oli erilaista, mutta nehän on ollut ihan oikein erinomaisia uudistuksia, en sitä tarkoita, mutta niihin oli oma oppimisensa sitten ja se suunnittelukin. Että aika paljonhan sitä sitten sekin vaati.

Sari: No, miten sä näkyi sit tosiaan, kun perushoitajat oli... Ensimmäiseksi tietysti oli apuhoitajat, sitten tuli perushoitajakoulutus ja sitten lähihoitaja, niin miten se kentällä näkyi sitten kun te olitte opettajina, niin miten tähän lähihoitajauudistukseen siellä kentällä, osastoilla ja asumisyksiköissä suhtauduttiin.

Anna-Liisa: En ainakaan itse muista, että sitä olisi mitenkään negatiivisesti ajateltu ja silleen jotenkin ajateltu ehkä uhkana omalle uralle apuhoitajana tai perushoitajana tai päivähoitajana. Tietysti kodinhoitajien kohdallahan se oli tietysti isompi muutos, koska heille ei ihan vastaavaa... Et jos me ajatellaan, että silloin tuli vanhustyön osaamisala, tänä päivänä ikääntyvien osaamisala, niin se on paljon laajempi kuin kodinhoitajan ammattikuva oli silloin. Et kyllähän sielläkin puhuttiin lääkkeitä ja sairaanhoidosta, sairauksien hoidosta, mutta se oli suppeampaa. Siellä oli laajemmin niitä kodinhoidollisia, niinkun hoivatyötä. Että niillä oli ehkä suurempi se hätä omasta työstään ja siitä, että lähihoitaja tulee sitten jatkossa olemaan. Mutta ei ainakaan omalla kohdalla jäänyt mielikuvaa muista ammattiryhmistä, että ne olis hirveästi ajatellut uhkana lähinhoitajaa. Mutta en tiedä miten sitä koit, Riitta.

Riitta: Varmasti tulee sen oman kapeamman ammatin kautta ja sitten tietysti se, että miten itselle sitten käy, niin sellaista minäkin kyllä huomasin. Mutta sitten se alkuhan oli aika sellaista tietyllä tavalla haasteellista, koska se että ihmiset eivät tienneet tästä uudesta ammatista. Aika paljon infottiin ja tehtiin ja kuljettiin. Kyllähän siellä tuli monennäköisiä sellaista lievää muutosvastarintaa ja sellaista, mutta eihän sille sitten mitään voinut. Ja kovasti vähän sellaista epäilyä, että miten ne lähihoitajat nyt sitten ja osaako ne mitään ja kun niillä on niin paljon sitten niitä opintoja. Ja kun tämä kestokin oli pidempi kuin näillä perinteisillä, kapeampialaisissa tutkinnoissa. Mutta kyllä se sitten pikkuhiljaa meni läpi, kun jaksoi toistaa niitä asioita, että näin ja näin ja näin, niin kyllä se meni ihan sujuvasti. Että kyllähän sosiaali- ja terveysalalla on ihan järkeviä, fiksuja ihmisiä, että kyllähän nyt ymmärtää että muutoksia tulee. Mutta se on sellaista. Sellaistahan se alku aina on uuden edessä.

Sari: Niin ja sehän oli sitä aikaa, että oli erikseen ennen siis lähihoitajakoulutusta, että siellä oli, niinkun tekin tuossa puhuitte, niitä eri oppilaitosten nimiä, niin oli sosiaalipuoli ja sitten terveydenhuolto, oli erikseen. Sitten kun ne yhdistyi, niin minäkin muistan sellaista aikaa, että epäiltiin ääneen, ehkä niinkun asiakkaat enempien, että voiko ne nyt sitten omaksua kaksi eri koulutusala, et kun ennen vaan kuitenkin perehdyttiin siihen yhteen, et kuinka pintapuolisesti sitten se osaaminen jää. Ja kyllähän silloinkin tietysti puhuttiin jo kokonaisvaltaisesta hoidosta, kun te olette ja me kaikki muutkin tässä Liisankin kanssa ollaan kouluja käyty, niin kyllähän silloinkin puhuttiin jo siitä, mutta kyllähän se sitä kohden on mennyt, että oikeasti ymmärretään että kaikki vaikuttaa kaikkeen.

Anna-Liisa: Kyllä.

Riitta: Kyllä se on semmoista. Ja ainahan se uudistus tuo sitten ajan kanssa ihan hyviä tuloksia. Ja niin kuin tuossa Liisakin äsken sanoi siitä, että on niinkun näitä... Miten sä nyt sanoitkaan siitä? Että on justinsa laaja-alasta ja ei ole... Että pääsee jatko-opintoihin helpommin ja noin, niin nehan on aika tärkeitäkin asioita opiskelijalle tai ammatissa toimimiselle, että sitten on hyvät perustat, laajemmat ja siitä on hyvä sitten ponnistaa eteenpäin jos intoa riittää.

Sari: Niin, kyllä. Tänä päivänä opiskellaan monta ammattia.

Riitta: Niin.

Liisa: Valmistumisvaiheen opettajana, niin on kyllä... Näistä urasuunnitelmista keskustellaan siinä vaiheessa, niin on monella mielessä jatko-opinnot. Tai sitten niin, että haluaa työskennellä erilaisissa ympäristöissä. Että ei haluakaan mitään vakinaista työpaikkaa, vaan tutustua. Että se on semmoinen arvokas asia kyllä.

Anna-Liisa: Saa laajemman työkokemuksenkin sitten jo pohjaksi, kun työskentelee eri ympäristöissä.

Riitta: Se on ihan tärkeä asia sillä lailla, vaikka mä ainakin koin silloin kun mä aika monessa paikassa olin silloin alku-uralla, niin huomasi joidenkin kautta vaan, että etkö sä viihdy siellä ja miten sä nyt taas olet vaihtanut työpaikkaa. Mutta mun mielestä se on ollut mulle hyväksi. Joku muu kokee sen huonoksi, mutta jokainenhan tekee omia ratkaisujaan sitten.

musiikkia

Koulutuskeskus Salpaus - podcast.

Sari: No, hirveän paljonhan nyt on ollut puhetta sitten, että ei meinata oikein tässä yhteiskunnassa pärjätä, kun ei ole riittävästi nyt sitten hoitajia ja hoidettavia sitten, taikka tuen tarpeessa olevat lisääntyvät. Mites me nyt sitten ratkaistaan tämä Riitta ja Anna-Liisa, tämä valtakunnallinen ongelma? Löytyykö teitä avaimia tähän?

Anna-Liisa: Joo, hyvin iso kysymys ja haasteellinen kysymys kyllä. Oikeastaan Riitan kanssa vähän ajatuksiakin vaihdettiin tästä, että yksi varmaan, jos ajatellaan lähinhoitajan tutkinnon perusteita, niin jos pelkästään niitä esitellään vaikka peruskoulussa oleville opiskelijoille, niin ne on aika abstraktisia ja haasteellisia. Vaikeita ymmärtää. Että ihan yhdessäkin pohdittiin

sitä, että varmaan joku tällainen opettajan ja ehkä loppuvaiheessa opintoja olevan opiskelijan vierailu tällaiseen peruskouluun voisi olla ihan hyväkin ratkaisu, että vois konkreettisesti kertoa ja kuvata mitä se työ on, mitä se todellisuudessa tarkoittaa se työn tekeminen ja konkreettisia esimerkkejä siitä työstä. Ja että sitä kautta ehkä heille avautuisi paremmin se, että mitä kaikkea se mahdollistaa todellakin, se työ, että ei se kaikki ole... Jos ei tykkää ikääntyvistä, ei kaikki ole ikääntyvien hoitamista. Voi olla lasten ja nuorten hoitamista tai sairaalaympäristöä, että vaihtoehtoja on paljon. Ja sitä mukaan työkin vähän muuttaa muotoaan ja erilaiseksi muuttuu.

Riitta: Niin. Siihen on aika vaikea sanoa. Me ei istuttaisi tässä, jos me oltais keksitty se asia miten tämä tilanne ratkaistaan. Mut että jotenkin niitä... Mä näen tuossa vanhustyössä ja nyt lähihoitajatutkinnossa yleensäkin, niin verrattuna nyt siihen entiseen mitä on ollut, niin nyt kun on nämä kaikki opetusmenetelmät, verkot, kaikki, on niin paljon rikkaampaa, mikä voisi nuoriakin innostaa. Eli et onko heillä sitten tietoa että miten täällä toimitaan ja minkälaisia projekteja täällä on ja ennen ei oltu kuultukaan sellaisesta, 50 vuotta sitten. Se voisi olla kans ihan hyvä. Ja sitten jotenkin sen tiedoksi saaminen noin ylipäättänsäkin, se että tässäkin tutkinnossa on myöskin se osaamisen varmistaminen, eli ne näytöt siellä, et tavallaan että kyllä se jotakin kertoo siitä ammatista, että osaa tietyt perusasiat. Kun sellaista paljon puhutaan näissä ammasteissa, toisen asteenkin ammasteissa, että osataanko mitään ja ei osata mitään, niin en mä nyt voi käsittää sitä että ei mitään osattais, kun täällä on, kun on valtakunnalliset perusteet, niin musta se on sellainen asia, mitä ei ihan kaikki, suuri yleisökään kyllä tiedä, että miten täällä toimitaan. Tää on niin toisenlaista nykyään tämä osaamisen varmistaminenkin näillä näytöillä, vai miksi niitä nyt nykyään kutsutaankaan, kuin ennenvanhaan. Mä muistan jonkun semmoisen asian, että joku kirurgian opettaja tai kirurgisen sairaanhoidon opettaja sitten katsoi kun mä pesin vuodepesun ja mä sain sillä perusteella sitten jotain numeroa, että hän varmisti silloin jo osaamista, niinkun täällä sitten varmistetaan laajemmastikin. Ja sitten jotenkin sellaiset asiatkin on aika tärkeitä, niinkun just tuoda mun mielestä esiin sitten kuinka tämä on kuitenkin kehittyvä ala ja tietoperustat on ihan erilaista kuin ennen. Paljon laaja-alaisempaa, jollain tavalla. Se on tullut se tuntuma nyt noiden kaikkien kokemusten myötä, että tässä on niin paljon sellaisia hyviä asioita, mutta sitäpä minä en tiedä kuinka ne sitten voidaan markkinoida ja miten nuoret ymmärtää, kun nuorten maailma on vähän erilainen. Kyllä he ymmärtää, mutta että miten he kokevat sen sitten, että kannattaisko tollaiseen sitten lähteä. Ja kyllä se, niinkun tuossa jo aikaisemmin tuli, minä näen tosi tärkeänä sen että on niitä sellaisia monia, monia paikkoja missä voi toimia. Ja töitä on. Eikö sekin ole joku yksi tosi tärkeä pointti, tässä yhteiskunnassa?

Sari: Niin, kyllä. Joo.

Riitta: Pääsen alkuun jossakin. En ole työtön, jos... Ja ei vain yksi paikka mihin mä meen. Vaikka mä olisin jonku toisen osaamisalan suorittanut, vaikka perehtynyt lapsiin, niin silti voin toimia muuallakin. Että sekin on hirveän hyvä asia, että se ei mene poikki siinä sitten.

Anna-Liisa: Ja toi mitä Liisa aikaisemmin sanoi, että uralla etenemisen mahdollisuudet on. Että sitä kanssa, että kuinka sitä taas kanssa saisi markkinoitua sitä, että miten paljon se mahdollista uralla etenemistä aina ammattikorkeakouluun ja vaikka yliopistoon saakka. Että ammattikorkeakoulun jälkeen, niin mahdollista taas yliopistoon edetä, että ura on hyvin pitkälle auki.

Sari: Aivan. Joo.

Riitta: Ja millä sais noi kaikki ikävät lehtikirjoitukset torpattua ja oikastua? Ihan oikeasti. Siis, kun siellä on yksi case ja sitä rummutetaan sitten, jos on... Totta kai tapahtuu kaikenlaisia asioita, ei siinä mitään, mutta tosi negatiivisesti kirjoitellaan hyvin paljon. En mä tiedä, kirjoitatteko te nykyään mitään semmoista, jos on joku, oikaisua tai toinen näkökulma johonkin asiaan.

Sari: Ai niinkun et vastinetta? Mm.

Riitta: Vaikkei nyt ihan vastinetta.

Sari: Niin, kyllä. Ja kyllähän ne tietysti, jos tulee jotakin ihan tällaisia caseja, niin siinä se aina se vastaa se taho, että me ei voida täältä sanoa yhtään mitään, kun meillä on ne salassapito... Että se on se. Et toimittajat pystyy ja asiakkaat pystyy tuomaan asioita esiin, mutta sitten se hoitava taho, niin sehän on ihan hiljaa. Että se haaste on se. Mutta toki me oppilaitoksessa pystytään jollain lailla pitämään puolia ja laittamaan vastinkirjoituksia.

Riitta: Niin. Ja kun asioihin on yleensä monta näkökulmaa.

Sari: Niin, kyllä.

Riitta: Et se ei ole ainoastaan se... Se on ikävä se jos jollekin on käynyt jotakin, mutta että sitten siihen ovat johtaneet monet tiet ehkä miksi näin on sitten käynyt ja onkohan siinä nyt aina ymmärretty kaikki oikein.

Sari: Aivan. Eli vedetään yhteen se, että meitä otetaan tänne toimittajia, tänne oppilaitokseen, vähän katsomaan sitä laajemmin kuin vain sieltä yksien silmälasien kautta.

Riitta: Kun teillä on täällä tällainen rikkaus kuin laaja tutkinto missä te toimitte, niin mikseipä. Se pitäisi nyt saada jotenkin enempi vielä. Tai varmaan se onkin jo selvillä.

Sari: Loppuun mä sitten kysyisin, että minkälaisia terveisiä sä lähettäisit nyt tuleville ja jo työssään toimiville lähihoitajille.

Anna-Liisa: Mulle tuli heti ensimmäisenä mieleen se asia, että on tärkeää että on ylpeä omasta ammatistaan ja arvostaa sitä. Ja nimenomaan, että sen myös tuo ulkopuolisille ja opiskelijoille esille, että arvostaa sitä ammattiaan. Mä jossain vaiheessa, opettajavaiheessa, törmäsin siihen kuinka joku työssäoleva, en muista oliko hän perushoitaja, vai...

Todennäköisesti silloin, niin hän opiskelijalle toi esiin jollain tavalla negatiivisesti miten ikävää on ikääntyvien ja iäkkäiden ihmisten hoitaminen. Ja se tuntui tosi ikävälle. Se, että sellaista puhetta mä toivoisin, että ei puhuta sitten ulkopuolisille ja opiskelijoille, vaan ollaan ylpeä ammatista ja arvostetaan sitä. Ja sitten ehkä toinen asia mikä mulle tuli, että sitä rohkeutta tuoda julki työyhteisössä ja niinkun rakentavassa hengessä esille niitä omia

ideoita ja työtapoja, jos näkee että niissä on kehitettävää. Et joskus monesti ajattelin, että kun vanhustyössä esimerkiksi paljon opetettiin tämä, munkin aikaan viriketyötä ja tämmöistä miten virikkeellisyttä lisätään hoitotyöhön, mutta käytännön hoitotyössä tuntui että sitä ei koskaan näkynyt, vaikka sitä kuinka täällä oppilaitoksissa opetettiin. Että se ei siirtynyt sinne käytännön työhön. Et jollain tavalla toivoisi, että ei aina ajatella että tehdään niin kuin aina on tehty, vaan jos nähdään kehitettävää, niin tuodaan niitä uusia ajatuksia ja ideoita mitä on ehkä sitten opiskeluaikana tarttunut mukaan.

Riitta: Joo. Tosi tärkeitä asioita, mutta tohon että ei tehdä aina niinkun ennen, mut et onko se nyt kuitenkin alussa aika monta kertaa, että sitten helposti niitä rutiineja sitten kopioi, ennen kuin se oma ammatillinen kehittyminen lähtee liikkeelle, että tulee, edistyy ja on... Onhan näitä portaita mitä nyt kirjallisuudessa kuvataan paljon, ennen kuin sitten löytää sen oman tyylinsä sitten. Mutta että se, että sehän ei löydy jos sä et, niinkun... Niinkun sanoit ihan hyvin, niin kehitä itseäsi ja ole avoin. Ja tavallaan se, että jos ei... Tai useimmilla varmaan on, jos ei kaikilla, niin hirveän hyvät ne yhteistyötaidot mitkä nyt tässä tietysti on pakko olla työyhteisössä ja asiakkaiden kanssa myöskin, että on hyvät vuorovaikutustaidot ja noin, niin kyllähän siinäkin on paljon kehittämistä. Mutta jos on innostunut asiastaan ja jaksaa sitä sitten itseäänkin myös kehittää. Ja kyllähän nyt varmaan työnantajatkin... Kouluttaudutaanko nykyään? Onko tarjolla koulutuksia? En tiedä. Tai työnohjauksia, ynnä muita.

Sari: Kyllä onneksi, että kyllä se jatkuu työnantajankin toimesta ja palkallisena myöskin siellä.

Riitta: Et se on tärkeää, että jaksaa.

Sari: Omasta työhyvinvoinnista pitää pitää huolta.

Riitta: Joo, se on totta.

Sari: Kyllä, että tämä oli kyllä nyt meidän, Liisan ja mun työhyvinvoinnin kannalta erittäin ihana hetki, että me nähtiin teitä - vanhat kollegat. Saatiin vähän palata ajassa taaksepäin ja jutella teidän kanssa.

Liisa: Kyllä todellakin, että tässä saappaista puhuttiin, niin isoihin saappaisiin teidän eläkkeelle jäämisen jälkeen astuttiin ja yritetty pitää sitä lippua siinä korkeudessa, kuten te silloin työssänne teitte ja jatkaa siinä hengessä ja periaatteissa. Ollaan ylpeitä ja tämä on asia kans, jota me nyt yritetään, tai ihan käytännössäkkin opiskelijoiden kanssa. Ja myös se, että me arvostetaan täällä koulussa opiskelijoita, koska se on aina sitten se siirtovaikutus. Niin, kyllä mä uskon että sotealan tulevaisuus on hyvällä mallilla kaikesta kirjoittelusta huolimatta.

Sari : Kiitos. Kitos oikein paljon.

Riitta: Kiitos teille.

Anna-Liisa: Kiitos, että saimme tulla vieraksi.

Sari: Ja kiitos kuuntelijoille. Kiva, että kuuntelit tätä jaksoa.

musiikkia

Salpaus. Ole hyvä.